

На основу члана 61. Статута Зелено-левог фронта (даље: „Статут“)

- **ПОЛАЗЕЋИ ОД** основних вредности демократског друштва као што су једнакост, слобода, солидарност, очување и увећање заједничких добара, унапређење животне средине
- **ИМАЈУЋИ У ВИДУ** потребу грађана/ки за заједничким деловањем, њихову тежњу за изражавањем и остваривањем суверености кроз удруживање, као и да се у политичком и јавном животу Републике Србије промовишу демократске вредности и принципи равноправности и солидарности
- **ТЕЖЕЋИ ДА** се створи грађанско друштво социјалне правде и једнаких шанси за све, као и друштво владавине права заснованог на функционалним институцијама правно-политичког система
- **ПРЕПОЗНАЈУЋИ** потребу за изградњом, праведног и солидарног друштва које прихвата вредности савремене демократске левице
- **У НАСТОЈАЊУ** да политика не буде изнад етике

Зелено леви фронт дана 11. септембра 2023. године усваја и доноси

ЕТИЧКИ КОДЕКС

1. СМИСАО И ДОМАШАЈ ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

- 1.1. Етички кодекс представља скуп правила о професионалним и етичким дужностима чланова/ица Зелено-Левог фронта. Овај кодекс уводи етичка правила и стандарде понашања који обавезују чланове/ице Зелено-левог фронта у њиховом политичком деловању и обављању јавних и партијских функција.
- 1.2. Овај Етички кодекс се примењује на чланове/ице Зелено-левог фронта, а правила етике изложена у Кодексу су обавезујућа. Надзор над применом правила Етичког кодекса врши Етички одбор.
- 1.3. Чланови партнерских организација, као и други појединци који учествују у раду органа Зелено-левог фронта дужни су да се придржавају овог Кодекса.
- 1.4. Повреда Кодекса представља основ за дисциплинску одговорност у складу са процедуром прописаном Статутом. Та одговорност подразумева, али се не ограничава на, привремену суспензију или трајно искључење из Зелено-левог фронта. Сваки спор о томе да ли је члан/ица Зелено-левог фронта прекршио/ла Етички кодекс решава Етички одбор у складу са Статутом и својим пословником о раду.

- 1.5. Уколико је овим Кодексом предвиђено правило које се на одређени случај не може непосредно применити, Кодекс ће бити примењен у складу са сврхом његових начела.

2. ОСНОВНА НАЧЕЛА

- 2.1. **Начело законитости и владавине права** – Чланови/це Зелено-левог фронта дужни су да граде и промовишу владавину права у друштву и, у границама разумних могућности и законитих средстава, настоје да укажу и спрече сваку повреду закона.
- 2.2. **Забрана насиља** – Чланови/це Зелено-левог фронта су дужни да се у својим поступцима, јавним наступима, приликом извршавања дужности и јавних функција уздрже од сваког облика насиља. Забрана насиља се односи, али се не ограничава, на употребу физичке или психичке силе, увреде, клевете, претње или принуде. Забрана насиља се односи на сваки облик неуважавања и омаловажавања политичких неистомишљеника, независно од тога да ли су они чланови/це Зеленог-левог фронта.
- 2.3. **Забрана дискриминације** – Чланови/це Зеленог-Левог фронта су дужни да се уздрже од сваког поступка, исказа или друге активности који могу представљати дискриминацију по основу етничке припадности, вероисповести, расе, порекла, пола, сексуалне оријентације, порекла, друштвеног положаја, имовног стања, политичких уверења или било које друге личне карактеристике или опредељења појединца.
- 2.4. Чланови/це Зелено-Левог фронта своја поступања неће заснивати по основу било ког личног својства лица и настојаће да, у границама разумних могућности и у складу са законом, промовишу вредности које проистичу из начела забране дискриминације.
- 2.5. **Поступање у вршењу јавних функција** – Приликом вршења јавних функција, чланови/це Зелено-Левог фронта су дужни да поступају искључиво у јавном интересу, при том се уздржавајући од било каквих активности усмерених ка индивидуалној користи како за себе, тако и за друге појединце.
- 2.6. **Признавање и уважавање достојанства личности** – Чланови/ца Зелено-левог фронта дужни су да, приликом деловања у том својству и у обављању јавних функција, поштују достојанство и права других. У јавним наступима и комуникацији са другим члановима/цама Зелено-левог фронта, као и члановима других политичких партија и грађанима, чланови/це Зелено-левог фронта избегавају свако понашање или обраћање које се може квалификовати као увредљиво, непристојно или дискриминаторно.
- 2.7. **Начело јавности и информисања** – У сврху остваривања вредности које овај Кодекс прокламује, органи Зелено-левог фронта су дужни да га учине доступним свим

члановима/ицама и општој јавности. Приликом приступања Зелено-левог фронту, овај Кодекс се предочава сваком грађанину/ки.

- 2.8. Уколико се у примени или тумачењу било које одредбе овог Кодекса појаве нејасноће, таква одредба ће се тумачити и разумети у духу смисла Кодекса и његових основних начела.

3. ОБАВЕЗА ПРИДРЖАВАЊА ОСНОВНИХ ВРЕДНОСТИ ЗЕЛЕНО-ЛЕВОГ ФРОНТА

- 3.1. Чланови/це Зелено-левог фроната дужни су да се активно залажу за вредности као што су једнакост, равноправност, слобода, солидарност, очување и увећање заједничких добара, унапређење животне средине и заједничко деловање.
- 3.2. Чланови/це Зелено-левог фроната дужни су да се придржавају принципа партиципативне демократије, придржавањем правила и процедура садржаних у Статуту, овом Кодексу и другим општим актима Зелено-левог фроната, комуникацијом и сарадњом са грађанима/кама, успостављањем афирмативних односа са друштвеним покретима, удружењима грађана, синдикатима, универзитетима и другим организацијама цивилног друштва које деле циљеве и вредности Зелено-левог фроната.
- 3.3. Чланови/це Зелено-левог фроната имају дужност да својим деловањем охрабрују оне који су обично искључени, обесправљени и маргинализовани да се политички ангажују. Деловање и говор чланова/ца Зелено-левог фроната треба да омогући укључивање других у политички живот, уместо да их обесхрабрује и демотивише. Чланови/це Зелено-левог фроната дужни су да предузму све разумне напоре у сврху постизања ових циљева и вредности.
- 3.4. Чланови/це Зелено-левог фроната су у обавези да поштују и примењују Статут, овај Кодекс, општа акта и одлуке извршних органа Зелено-левог фроната.

4. ДУЖНОСТИ ЧЛАНОВА/ЦА ЗЕЛЕНО-ЛЕВОГ ФРОНТА

- 4.1. Чланови/це Зелено-левог фроната у обавези су да:
- (i) делују заједно са онима и за добробит оних са којима Зелено-леви фронт дели заједничке вредности у циљу промене друштва;
 - (ii) се воде идејама које су усмерене на опште добро, а избегавају активности које су усмерене на личну корист;
 - (iii) поштују људска права - грађанска, политичка, економска, социјална и културна – свих грађана/ки;

- (iv) се залажу за обезбеђивање равноправних могућности за све, без обзира на пол, расну, етнички и религијску припадност, социјално порекло и друштвени статус, образовање, старост, физичке и психичке способности, сексуалну оријентацију или било коју другу личну особину;
- (v) се залажу да свако може постати члан Зелено-левог фронта уколико то жели, прихвата Статут, Програм и Етички кодекс,
- (vi) се залажу за ефективну политичку партиципацију жена унутар Зелено-левог фронта;
- (vii) поштују све чланове, партнере, волонтере, грађана и према њима се опходити учтиво, без омаловажавања или било ког другог напада на личност;
- (viii) буду спремни да отворено и аргументовано расправљају о свим изнетим мишљењима на састанцима Зелено-левог фронта, уз уважавање свих, без обзира на разлике у ставовима;
- (ix) да подстичу дијалог и слушају саговорнике/це, а посебно да успостављају услове за безбедно и слободно изражавање оних који су често у томе онемогућени услед неке своје личне особине или друштвеног положаја;
- (x) раде на мирном решавању сукоба, уздржавају се од свих облика насиља, узнемиравања, застрашивања, језика мржње и дискриминације, изражених како у непосредној комуникацији тако и путем средстава информисања (*online*);
- (xi) поштују принципе добре комуникације;
- (xii) преузму одговорност за своје деловање у својству члана Зелено-левог фронта, односно за резултате свог деловања;
- (xiii) искористе све доступне канале и процедуре да све постојеће и потенцијалне сукобе интереса на време препознају, пријаве Етичком одбору, спрече, коригују, или се из области рада која их уводи у сукоб интереса повуку;
- (xiv) уздржавају од тога да својим чињењем или нечињењем нанесу материјалну, нематеријалну или репутациону штету Зелено-левом фронту, његовим члановима/цама и грађанима/кама;
- (xv) реагују и образложено настоје да спрече доношење одлука које нису у складу са вредностима Зелено-левог фронта, или које не доприносе друштвеној промени коју Зелено-леви фронт тежи да постигне;

- (xvi) не употребљавају лажи, увреде и клевете уколико желе да критикују рад чланова/ца, партнерских организације или организација са којима Зелено-леви фронт комуницира и сарађује;
- (xvii) савесно, благовремено и у доброј вери испуњавају обавезе које преузимају, а да се уздрже од преузимања обавеза које нису у могућности да испуне;
- (xviii) раде на успостављању механизма који омогућавају грађанима/кама да изразе критичко мишљење о деловању Зелено-левог фронта;
- (xix) се руководе принципима узајамног уважавања и поштовања у комуникацији и заједничком деловању са организацијама и институцијама са којима Зелено-леви фронт сарађује;
- (xx) траже да, у случају нуђења или остваривања надокнаде за деловање у својству члана Зелено-левог фронта (јавна излагања, писање публикација, појављивање у медијима и сл.), накнада у новцу буде уплаћена на рачун Зелено-левог фронта. Накнаду чланови/це могу задржати само уз образложено писано одобрење надлежног органа Зелено-левог фронта у складу са Статутом;
- (xxi) не користе у приватне сврхе, нити на било који начин, злоупотребе, информације до којих дођу као чланови Зелено-левог фронта, а чија природа захтева поверљиво поступање или које очигледно представљају податке о приватном животу чланова/ца;
- (xxii) пријаве Етичком одбору свако кршење Етичког кодекса, посебно када је реч о родно заснованом, сексуалном или породичном насиљу или дискриминацији, односно дискриминацији или насиљу према угроженим групама грађана/ки;
- (xxiii) воде рачуна о члановима/цама Зелено-левог фронта, обезбеде њихов развој и коришћење потенцијала, обезбеде грађанско и политичко образовање, пруже подршку у успостављању здраве равнотеже између свакодневног посла, приватног живота и преузетих обавеза унутар Зелено-левог фронта;
- (xxiv) воде рачуна о циљевима, програмима, реалним потребама и капацитетима организације приликом прикупљања финансијских средстава, при чему су дужни да одбију донације за које знају, били су дужни да знају или су могли знати да би њиховим пријемом била доведена у питање независност Зелено-левог фронта;
- (xxv) истинито приказују информације везане за свој рад, активности, финансијска средства којима као члан/ица располажу и које на своје деловање троше, и резултате који су постигнути;

(xxvi) се односе одговорно према средствима која су им поверена и, са пажњом доброг домаћина, управљају финансијама и воде рачуна како о ефикасности тако и о ефективности;

(xxvii) прихвате етичке вредности прописане за представнике/це Зелено-левог фронта за руковођење у свом раду, уколико у било ком тренутку свог деловања буду кандидат/киња на изборима свих нивоа власти (републичких, локалних, покрајинских) или изабрани или постављени на управљачку позицију као представник/ца Зелено-левог фронта, на који начин ће обезбедити да Зелено-леви фронт води политику у служби јавног интереса и грађана/ки.

4.2. Осим дужности и обавеза које су наведене у претходној одредби, чланови/це Зелено-левог фронта у обавези су да своје деловање у оквиру Зелено-левог фронта ускладе са општим принципима демократског друштва.

4.3. Чланови/це Зелено-левог фронта ће приликом јавног иступања настојати да, у разумној мери, граде и очувају интегритет лица којем су поверени јавни послови. Ова дужност подразумева и унапређивање личне одговорности.

4.4. Чланови/це Зелено-левог фронта ће настојати да никада не доведу у сумњу поштовање прописа који их обавезују у њиховом раду.

4.5. Приликом избора унутар Зелено-левог фронта чланови/це Зелено-левог фронта своје кампање могу заснивати само на програму Зелено-левог фронта. Прибављање гласова употребом клевете, насиља, претње, корупцијом, злоупотребом функције, пружањем или обећавањем услуга и противуслуга – није допуштено.

4.6. Чланови/це Зелено-левог фронта не могу учествовати у изборној кампањи кандидата других политичких странака или листа, нити се у кампањи могу залагати за вредности и програме који су у супротности са програмом Зелено-левог фронта.

5. ОДГОВОРНОСТ И ТРАНСПАРЕНТНОСТ У РАДУ ИЗАБРАНИХ ПРЕДСТАВНИКА/ЦА

5.1. Чланови/це Зелено-левог фронта који су изабрани/е и постављени/е на управљачке позиције у обавези су да:

(i) Омогуће увид јавности у своје активности кроз објављивање календара састанака, са подацима о учесницима/цама састанака и темама о којима се разговара;

(ii) Омогуће увид јавности у податке о изворима зараде и имовини, као и пружити информације које се доприносе уклањању ризика од коруптивних радњи и додатној транспарентности њиховог рада. Ова обавеза се односи на период обављања функције на изабраној, постављеној ули управљачкој позицији, као и три године након престанка функције;

- (iii) Упознају јавност са критеријумима за избор људи на функције на свим нивоима власти (републичке, градске, локалне, покрајинске) када учествују у њиховом избору;
- (iv) Креирају механизме кроз које заинтересовани грађани/ке могу дати мишљење о раду представника/ца Зелено-левог фронта;
- (v) Прихвате осуду или захтев за повлачење са функције уколико представник/ца Зелено-левог фронта не спроводи програм Зелено-левог фронта у складу са усаглашеним одлукама или своје обавезе спроводи на неодговарајући начин. Евалуација рада представника/ца Зелено-левог фронта врши се у складу са посебним правилима;
- (vi) Одржавају редован контакт са осетљивим друштвеним групама, одвоје време за састанке са њима, одговоре на њихове предлоге и узму у обзир јавно утврђене потребе тих група приликом доношења одлука;
- (vii) Промовишу и подржавају све иницијативе грађана/ки, кроз постојећи законски оквир и у складу са политиком Зелено-левог фронта;

5.2. Појам „управљачка позиција“ који је употребљен у овом члану 5. и који ће бити коришћен у наставку Кодекса нарочито подразумева рад у следећим органима Зелено-левог фронта: Велико веће; Председништво; Секретаријат; Политички савет; Програмски савет; Надзорни одбор; Статутарна комисија; Етички одбор.

6. ПРИКУПЉАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ НОВЧАНИХ СРЕДСТАВА

- 6.1. Зелено-леви фронт се финансира из јавних и приватних извора у складу са законом.
- 6.2. Зелено-леви фронт финансије води на транспарентан и одговоран начин, а чланови/це Зелено-левог фронта су у обавези да се према средствима опходе разумно и са дужном пажњом.
- 6.3. Чланови/це Зелено-левог фронта су у обавези да новчаним средствима располажу у складу са њиховом унапред одређеном наменом, основним вредностима и начелима овог Кодекса.
- 6.4. Неодговорно, ненаменско и нерегуларно трошење новчаних средстава представља основ за дисциплинску одговорност.

7. ПРИНЦИПИ СПРЕЧАВАЊА КОРУПЦИЈЕ И КОРИШЋЕЊА ПРИВИЛЕГОВАНОГ ПОЛОЖАЈА ЈАВНИХ ФУНКЦИОНЕРА/КИ

- 7.1. Чланови/це Зелено-левог фронта који се налазе на изабраним, постављеним и управљачким позицијама свој рад на тим позицијама ограничавају на два узастопна мандата. Могућност продужавања на трећи мандат је изузетак који се може применити у околностима када њихов избор или постављење одобри етички одбор. Забрана предвиђена овом одредбом не односи се на чланове/ице Зелено-левог фронта који су изабрани на јавну функцију непосредним изјашњавањем грађана/ки.
- 7.2. Чланови/це Зелено-левог фронта ће одбити поклоне и привилегије које могу довести до њиховог повлашћеног третмана, а које су им понуђене због њихове позиције коју држе по основу избора или постављења.
- 7.3. Чланови/це Зелено-левог фронта су у обавези да одбију сваки вид умножавања јавних функција, осим у случају одлуке Великог већа да је у конкретном случају или у случајевима умножавања функција сврсисходно за постизање стратешких циљева Зелено-левог фронта, односно да је због природе функција могуће обављати их одговорно и у интересу грађана.
- 7.4. Чланови/це Зелено-левог фронта, који су истовремено на управљачким функцијама, или на функцијама који се са њима могу поистоветити, у партнерским организацијама не могу истовремено држати и управљачку функцију у Зелено-левом фронту.

8. НЕСПОЈИВОСТ

- 8.1. Члан/ица који је деловао/ла у супротности са вредностима Зелено-левог фронта не може вршити функције унутар Зелено-левог фронта, нити да буде кандидован/а за друге функције. Ова забрана се посебно, али не искључиво, односи на родно засновано, сексуално или породично насиље или дискриминацију, као и на дискриминацију или насиље према угроженим групама грађана/ки.
- 8.2. Члан/ица који је обављао/ла функцију у извршној власти дужан/на је да у наредних пет година одбије запослење у правном лицу које је пружало услуге том нивоу власти на основу јавне набавке у време њиховог вршења те функције.
- 8.3. Члан/ица је у обавези да напусти све позиције у случају да против њих буде покренут кривични поступак поводом коруптивних активности, злоупотребе службеног положаја, трговине утицајем, незаконитог богаћења, давања или примања мита, проневеру новца или злоупотребу јавних средстава ради прибављања користи за себе или другог. Иста забрана важи и у случају покретања кривичног поступка због дела са елементима насиља, расизма, ксенофобије, хомофобије и других кршења људских права.

8.4. Члан/ица не може истовремено држати две управљачке позиције унутар Зелено-левог фронта, осим када је таква могућност изричито предвиђена Статутом.

9. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

9.1. Уколико је било која одредба овог Кодекса супротна Статуту, па услед тога не буде применљива, то неће имати утицаја на остале одредбе Кодекса које остају на снази и обавезују.

9.2. Овај Кодекс ступа на снагу даном доношења..

9.3. Овај Кодекс се објављује на интернет страни Зелено-левог фронта.

У Београду, 11.9.2023. године

Заступник Зелено-левог фронта
проф. др Светислав Костић